

חזי מתבייש באביו, וכשהאב מגיש לו בית מזוזה שהכין במו ידיו ברפדיה חזי נבון מהמתנה ואומר כי גם סבתא של נעה קנתה להם מזוזות. הוא אינו רואה את האהבה של אביו המושקעת בה, אלא את הדלות. נראה כי מול משפחת הכלה העשירה מבוכתו גדלה אף יותר. כאשר הורי אשתו לעתיד מבקשים ממנו לוותר על מסורת משפחתו ולהשמיט את הנוסח הספרדי מהברכון שהם מדפיסים לחתונה חזי לא מתנגד. בהסכמה חרישית זו הוא למעשה מצהיר כי מסורת אביו הספרדית אינה נחשבת בעיניו, וממילא, כמו שאומר אבי הכלה, רוב המוזמנים יברכו 'בנוסח הרגיל' - כך הוא מכנה את מסורת אשכנז שהיא עבורו מה שנוהגים רוב האנשים. חזי אינו מסוגל לעמוד מול עמדה זו ולהגן על מסורת אבותיו. בנוסף לתחושת הנחיתות שהוא חש, חזי מתקשה לסרב לכל מה שמציעים הורי הכלה משום שהם אלה שמשלמים את הוצאות החתונה. הדבר בולט בסצנה שבה הוא כמעט נחנק מהעוגה שהוא אוכל כאשר חמותו לעתיד מלהגת על פמוטי כסף יקרים שרכשה עבורם. ניתן להבין את חזי המנסה לשאת חן בעיני המחותנים שלו. הוא לא מסוגל להתמודד מול השפע שמחותניו משפיעים עליו, אך הדבר גם גורם לו לתחושת חנק. הוא מפנה עורף לאביו ומוותר על מסורת בית הוריו לטובת העולם האשכנזי העשיר שארוסתו נעה מביאה עמה.

חזי הבוגר מופיע בסיפור המסגרת. הוא אב לילדים אך לא ברור אם הוא נשוי לנעה. מראהו שונה, חולצתו משובצת, ציציות משתלשלות מצדיו והוא עטור זקן. ניכר כי עשה שינוי והתקרב לתרבות שעליה גדל.

בסיפור המסגרת חזי מבלה יממה בבית הוריו העומד בפני הריסה ומחפש מזכרות. הוא מוצא גזיר עיתון של שחקן טניס ששמר בילדותו, אוכל פיתה, שותה תה ומשתרע על המזרן היחיד המונח על מיטת ההורים. הוא מנסה לשמר זיכרונות מבית ילדותו ברגע האחרון. בסוף הסרט, כשהוא מעביר את המזוזה שאביו הכין עבורו לקראת החתונה מבית הוריו אל ביתו הוא עומד ובוכה. ברגע זה הוא מתמלא בתחושת החמצה ובושה על כי הפנה עורף להוריו. הוא מביט בילדיו הישנים כאומר: "מי ערב לי שילדיי לא יפנו עורף למסורתי כפי שאני עשיתי להוריי?". הוא מנסה לתקן זאת בכך שקובע את המזוזה בביתו, אולם הוריו כבר אינם בין החיים.

ניתוח תוכן ושפה קולנועית

תוכן

1. דמויות

הדמויות הראשיות

חזי | הסרט מלווה את חזי בשלוש תקופות בחייו: כאשר הוא אדם בוגר ואב לילדים - בסיפור המסגרת; כשהיה ילד כבן עשר - בזיכרון מאמו; כשהיה בחור צעיר לפני חתונתו - בזיכרון מאביו.

חזי, בן יחיד, גדל במשפחה קשת יום משכונת מצוקה בעכו. אביו היה רפד ואמו הייתה אישה חולה שנפטרה כנראה כאשר היה עדיין ילד. חזי הילד משחק לבד טניס. הוא ילד בעל דמיון עשיר המשחק ללא מחבט וללא חברים מחוץ לבית הכנסת כי התפילה משעממת אותו. כשאמו מכריחה אותו להיכנס לתפילה הוא מדמיין שההתנהלות בבית הכנסת כמוה כמשחק טניס עם שיא בסופו, ולכן הוא צועק סכום דמיוני בעת מכירת הכיבודים. הוא לומד מאמו לחלום ולשאוף להגיע גבוה.

חזי הבחור עומד להינשא לנעה, בחורה טובה מבית טוב. נראה כי הוא בחר להתרחק משכונת העוני שבה גדל ומצא בחורה מבית מבוסס כלכלית. הוא לבוש בחולצת לקוסט המעידה על יכולתו לרכוש מותג יקר והוא מגולח למשעי. הוא סטודנט, כנראה באוניברסיטת חיפה שאליה כיוונה אותו אמו, ומתייחס אל אביו בפטרונות ובהתנשאות. כאשר אביו מציג לפניו תמונה עם איור קבלי הקשור לקריאת פסוקי תהלים שנוהגים לתלות בבתי כנסת ומצטט לו מההקדשה עד כמה חשובה קריאת תהלים, חזי מפטיר 'זה שטיוות', ומשתמש במילה 'מניפולציה' שלא שייכת לעולמו של האב. תפיסת עולמו היא דתית רציונלית, והוא מתנשא מעל תפיסת עולמו התמימה של אביו שנראית לו פשטנית מדי. הוא אף מחזק את דבריו בקביעה שאפילו הרמב"ם והרב עובדיה (הרב הראשי) סוברים כך.

71 מטר מרובע

תסריט ובימוי: אלירן מלכא, עלילתי, 28 דקות, 2010

תקציר

יום לפני שעומדים להרוס את בית הוריו של חזי הוא חוזר אל הבית הישן כדי להיפרד. חזי מבלה בבית יממה שבה הוא נזכר באביו ובאמו דרך שני זיכרונות מכוננים.

נושאים

- בית
- התבגרות
- פער עדתי
- פער מעמדי
- מוטיב השיבה המאוחרת

האירוע המכונן המדגיש את דמות האב הוא סצנת ליל השבת בבית המחוננים. האב מפליג בסיפורים שיש בהם קורטוב אלימות, ומביך את חזי כאשר הוא שואל את בעלת הבית, גברת פרופלניק, מדוע אינה מחליפה את מפת הניילון. הוא, האדם הפשוט, מביך את בנו ואת מארחיו בשאלה שמרומזת בה קמצנות או תמימות. המעשה הדרמטי של משיכת המפה והעפת הפמוטים הוא בלתי נשכח. לא ברור מתוך הסרט האם האב ידע שזו תהיה תוצאת מעשהו, או שהתכוון לתוצאת זו. כשהוא יוצא מבית המארחים הוא מחייך, כך שיכול להיות שיתכן את המעשה כדי ללמד את בנו לקח על שהפנה עורף למשפחתו ולמורשת אבותיו.

לאורך כל הסרט ברור כי האב מתנהל בעולם כפי יכולתו. הכספית ואינו מרגיש צורך להתנצל על מעמדו ועל מורשתו. הוא קונה חולצה במחיר נמוך 'אצל מקס', ובשיאו של הסרט, כאשר חזי שואל אותו בכאב מדוע העיף את הפמוטים, האב לא עונה אלא פותח את כפתור חולצתו של חזי כאומר "אל

המפוכחת ואת ההיצמדות למציאות. הוא יודע שקשה להם להוציא סכומים גבוהים.

אולם המפגש המשמעותי עם האב מתחיל בחלקו השני של הסרט, שבו חזי כבר מאורס לנעה, אשכנזייה ממשפחה אמידה. האב, אדם פשוט שעובד כרפד, מביך את בנו בהתנהגותו. חזי מגיע אליו כדי להזכיר לו שהוא מוזמן לסעודת ליל שבת בבית משפחת ארוסתו, ומוצא את האב אוחז בידו תמונה גדולה שמשורטט בה איור קבלי הקשור לקריאת פסוקי תהלים. כאשר האב מצטט מההקדשה עד כמה חשובה קריאת תהלים, חזי מפטיר 'שטויות, מניפולציה', ומזלזל באמונה התמימה של אביו. חזי מובך ממתנתו הצנועה של אביו - מזוזה שהכין מבר ריפוד. בניגוד להורי הכלה המשלמים על החתונה ועל פמוטים יקרים, נראה כי המזוזה היא הדבר היחיד שהאב נותן לבנו, ולמרות זאת הוא לא מקבל אותה בשמחה ואומר: "גם סבתא של נעה קנתה לנו מזוזות". האב נפגע, אך משתדל להסתיר את הפגיעה ונפרד ממנו במלים "א-לוהים אתך".

דמויות המשנה

אמו של חזי | האם מופיעה בסרט בשני זיכרונות שונים שעולים לנגד עיניו של חזי המבוגר.

הזיכרון הראשון הוא של חזי הילד המשחק טניס ללא כדור ומחבט מחוץ לבית הכנסת. אמו יוצאת אליו ומשתתפת איתו במשחק הדמיוני ואף מבטיחה לו מחבט חדש, והדבר מעורר אצלו חיוך עגום, שהרי אין ברשותו אפילו מחבט ישן. האם נכנסת לעולמו של חזי ומשם מלמדת אותו כי היא אמו וכי עליו לשאוף גבוה. בהמשך הסרט רואים בבית מחבט, מה שמעיד על כך שהיא קיימה את הבטחתה.

בתוך בית הכנסת נערכת מכירה פומבית של כיבודים שונים הקשורים בקריאת התורה, ואנשים מציעים סכומי כסף נמוכים יחסית. בהשראת אמו שעודדה אותו למצוא דרך שבה התפילה תשמח אותו, חזי מדמיין את המכירה הפומבית כמו משחק טניס מותח ומציע לפתע סכום גבוה במיוחד לפתיחת ארון הקודש. אביו של חזי טוען שהילד לא מבין כלום ולכן לא צריך להתייחס להצעה ברצינות, אולם האם פוסקת: "הילד אמר, זה מה שנעשה". האם שלחצה על חזי להיכנס לבית הכנסת בטענה שחשוב להיות שם, מגבה אותו גם כאשר בעקבות דמיונותיו הוא מטיל על המשפחה עול כלכלי כבד.

הזיכרון השני הוא של חזי הבוגר המסתובב בבית ומתאר כיצד אמו הייתה מביטה מבעד לחלון לעבר אוניברסיטת חיפה. בקריינות המלווה את מחשבותיו מובא ציטוט של האם: "יודע מה זה? אוניברסיטת חיפה". משפט קטן זה מבליע בתוכו שאיפה ללימודים, להשכלה גבוהה. האוניברסיטה מתנשאת רחוקה על ההר, ועבור האם זו הייתה כנראה משאלת לב שלא מומשה, אבל נקודת מבטה על החיים הייתה תשאף גבוה, תממש את חלומותיה, בבחינת השמים הם הגבול.

חזי אימץ את נקודת המבט של האם, ובהמשך הסרט נראה כי הוא לומד באוניברסיטה וגם מתארס עם בת למשפחה אמידה.

אביו של חזי | האב, אדון סימן טוב, מופיע גם בחלקו הראשון של הסרט, המתרכז באמו של חזי. כאשר האם מבקשת לכבד את הצעתו של חזי ולתרום 300 שקל לבית הכנסת, אומר האב שמדובר בהרבה מאוד כסף. האב מייצג את הראייה

צילום ותאורה

צילום הסרט מזכיר דפדוף באלבום תמונות. הקצב אטי והמצלמה משתהה על פרטים בבית ובחוץ, מעין מתבוננת במציאות. כאילו שלמצלמה יש נקודת מבט משלה שלא בהכרח עוקבת אחרי הגיבור. לעתים היא מלווה את הגיבור ולעתים מביטה למקומות שהגיבור לא נמצא בהם.

יש הבדל בין צילום העולם המזרחי לצילום העולם האשכנזי. העולם המזרחי מאופיין בצבעים חמים, בלוקיישנים קטנים הדחוסים בחפצים ובאנשים, והעולם האשכנזי המאופיין בצילומי לונג-שוט המראים חללים גדולים, נקיים ובוהקים, המוארים בצבעים קרים.

סמלים

חפצים המסמלים עושר:

תמונת עיתון של בירון בורג - חזי שומר גזיר עיתון של שחקן הטניס הטוב בעולם, מי שנתן לו כנראה השראה להיות הטוב ביותר בענף ספורט המסמל עושר.

לבוש - לבושו של חזי משתנה לאורך הסרט. כילד הוא לובש בגדי ספורט המייצגים את שאיפתו להצטיין כשחקן; כבחור הוא לובש חולצה ממותגת המעידה על רצונו להשתייך למשפחת ארוסתו; ובסיפור המסגרת הוא לובש חולצה משובצת. חולצה זו מסמלת את המעבר אל הפשוט, ואולי אף אל הדתי והצנוע, יחד עם הציציות המשתלשלות מתחת לחולצה.

פמוטים - סמל לעושר של משפחת פרופלניק ולגאוזה על יכולתה הכספית. אותם פמוטים המסמלים את העושר מתנפצים על ידי אביו של חזי המבקר את התנהגות בנו.

חפצים ועניינים שבקדושה:

מכירה פומבית - בבתי כנסת מזרחיים נהוג לערוך מכירה פומבית של כיבודים שונים סביב הקריאה בתורה בשבתות ובחגים. הסצנה של בית הכנסת מתרחשת בראש השנה שבו קוראים בתורה את סיפור עקידת יצחק, ופתיחת ארון הקודש לפני קריאה זו נחשבת כבוד גדול. במכירה הפומבית משתקפת את היכולת הכלכלית של בני הקהילה.

2. הקונפליקט הדרמטי

על חזי לבחור האם להיות נאמן למשפחתו, לתרבותו ולבית ילדותו או לבחור בעולמה של נעה ארוסתו. מנקודת המבט של הסרט בחירה באפשרות השנייה מפנה בהכרח עורך למסורת הוריו.

3. מבנה הסרט

סיפור מסגרת - חזי חולם חלום ומגיע לבית הוריו לפני הריסת הבית.

חלק א' - האם - חזי מפתיע בבית הכנסת ומציע סכום גבוה מאוד במהלך המכירה הפומבית של הכיבודים.

סיפור מסגרת - חזי משוטט בבית ומחטט בארונות הישנים.

חלק ב' - האב - חזי מאורס לנעה, בחורה אשכנזית מבית טוב, ומרגיש אי נוחות עם אביו.

סיפור מסגרת - חזי ישן על מיטת הוריו.

שיא - האב מביך את חזי כשהוא מעיף את הנרות מהשולחן.

סיפור מסגרת - הורדת המזוזה, פרדה מבית ההורים והריסת הבית.

התרה - חזי קובע את המזוזה שקיבל מאביו בביתו שלו.

שפה קולנועית

הנרטיב

סרט עלילתי פיוטי המורכב מפיסות של זיכרונות.

הז'אנר

סרט עלילתי שהוא מסע בזמן. הסרט בנוי מסצנות המשלבות זיכרונות, חלומות וסיפור מסגרת המתרחש בהווה.

תשכח מאיפה באת, אלה השורשים שלך", בניגוד לאם שסוגרת את כפתור החולצה של חזי לפני שהוא נכנס לבית הכנסת כאומרת 'תהיה מכובד'.

משפחת פרופלניק | משפחתה של נעה, ארוסתו של חזי, משפחה דתית אמידה ששמה המגוון מעט מעיד על מוצאה האשכנזי. חזי מגדיר זאת 'בית טוב'. יש בסרט הדגשה של מה שהורי הכלה מרעיפים על הזוג הצעיר לקראת החתונה.

אם הכלה, גברת פרופלניק, עסוקה בלהרשים את חזי עם הפמוטים שתקנה לו ולבתה, ואינה מודעת לכך שהיא מביכה אותו. היא לא מפסיקה לדבר ומלעיטה אותו בעוגה מרשימה. היא מזמינה את אביו של חזי לבקר אצלם בליל שבת ומבקשת שיבוא בעשר, עשר ורבע. הוא לא מזמין לארוחה עצמה אלא כנראה רק למנה האחרונה. היא מודעת לכך שיש לו דרך ארוכה ללכת, אך לא מציעה שגיע כבר לפני כניסת השבת. ניכר שהיא אינה מתלהבת מאביו הפשוט של חזי.

אב הכלה, מר פרופלניק, מפחית מערך המסורת של חזי בשני מקרים. במקרה הראשון הוא מבקש את הסכמתו של חזי לוותר על הדפסת הנוסח הספרדי של ברכת המזון - הנוסח שלו ושל משפחתו - בברכונים שהם מכינים לחתונה, משום שהדפסת נוסח נוסף תייקר את המחיר. מר פרופלניק הוא זה שמשלם על הברכונים, ועל כן, למרות שבאופן רשמי הוא מבקש את הסכמתו של חזי, למעשה הוא דוחק אותו אל הקיר. במקרה השני הוא מדבר על שבע הברכות שמברכים תחת החופה. הוא אמנם מציין שהברכות יחולקו בין המשפחות 'חצי חצי', אך כשהוא מפרט את הרשימה מתברר שהוא לקח למשפחתו ארבע ברכות והשאיר למשפחתו של חזי שתיים בלבד (שתי הברכות הראשונות נאמרות על ידי אותו אדם).

נעה, ארוסתו של חזי | נעה היא החיבור שבין העולמות, אולם היא אינה נוכחת בסרט, היא 'הגיבור הנעלם'. בסעודת השבת שבה מתארך חזי בבית הוריה היא לא נמצאת. זו השבת שלפני חתונתם, ובקהילות אשכנזי נהוג שבשבת זו, המכונה 'שבת כלה', הכלה מבלה עם חברותיה. נראה כי היוצר בחר שלא להכניס אותה כדמות לסרט, משום שלו הייתה נוכחת היא הייתה גשר שמרכך את המפגש בין העולמות, ומטרת הסרט היא לתאר דווקא את המתח שביניהם.

התבגרות

חזי עובר תהליך של בחירה. כבחור צעיר הוא מוכן ממסורת הוריו ובוחר בעולם שנראה לו אטרקטיבי ומושך יותר, אולם עם התבגרותו הוא מתבונן מחדש בבית הוריו ומבין כי הם היו המקור לכל מה שהגיע אליו.

פער עדתי

הסרט מעמיד שתי תרבויות זו מול זו: התרבות המזרחית המאופיינת בתמימות, בקהילתיות ובמחסור כלכלי; והתרבות האשכנזית המאופיינת בהתנשאות, בעושר ובראיה רציונלית. הסרט שנוצר ב-2010 מביט לאחור אל שנות השמונים של המאה העשרים - שנים שבהן חש הבמאי, יליד עיירת פיתוח, כי היה עליו 'להשתכנז' ולאמץ את דפוסי ההתנהגות של האליטה כדי להתקדם וכדי להרגיש חלק מהחברה הישראלית. זו חוויה המאפיינת רבים מבני העולים המתביישים בתרבות הוריהם ומרגישים כלפיה זרות וניכור. הם רוצים להשתלב בחברה בארץ וחשים שלשם כך עליהם להפנות עורף לתרבותם. פער זה בין דור העולים לדור השני כבר הונצח ביצירות רבות, ובהן הסרט 'סלאח שבת' (אפרים קישון, 1964) והספר 'תרנגול כפרות' (אלי עמיר, 1983).

פער מעמדי

הסרט מעמיד גם שני מעמדות זה מול זה: המעמד האמיד ומעמד העני. חזי גדל בבית עני ובעקבות אירוסיו לנעה נכנס למשפחה אמידה. הפער ניכר במראה הבתים, בריהוט ובאחריות הכספית על החתונה. חזי מתבייש בהוריו לא רק בשל המוצא העדתי אלא גם בשל העוני שבו חיו. הסרט משלב בין שני הפערים ומציג את בני המוצא המזרחי כדלי אמצעים ואת בני המוצא האשכנזי כאנשים אמידים. במציאות לא תמיד יש מתאם בין המוצא לבין היכולת הכלכלית, אך הבמאי בחר לחבר בין השניים כדי לשקף את נקודת מבטו על ילדותו כמזרחי שגדל בשכונת מצוקה. מוטיב השיבה המאוחרת

מוטיב זה חוזר ביצירות אמנות רבות - בציור, בספרות ובקולנוע. הוא מתאר גיבור השב לביתו לאחר היעדרות או מסע. השיבה

הקריינות המלווה את הסרט היא מחשבותיו של חזי והיא מופיעה בין הזיכרונות ובתחילת וסיום הסרט.

בתחילת הסרט מספר חזי על חלום שבו אביו מטיח בו "עכשיו, עכשיו אתה מגיע?" - משפט זה מייצג את תחושת ההחמצה המלווה את הסרט. רק כשחזי כבר אדם בוגר הוא מבין את הפניית העורף שלו כלפי משפחתו הביולוגית ומצטער עליה.

הקריינות בסיום הסרט מעידה על פיוס. חזי מספר כי שמע ברדיו רופא המסביר כי עובר לא יודע שהוא נמצא בבטן אמו, וכי הוא חייב לצאת מהבטן ולהתרחק כדי לדעת שאמו קיימת. נראה כי כוונתו להצדיק את התרחקותו מכור מחצבתו כדי שיוכל לבנות את עצמו ואז לחזור אליו מתוך בחירה.

מתודיקה

פירוט הנושאים והרחבת הדיון

בית

בית מסמל חיבור פיזי, זהות ושייכות. חזי חוזר לבית הוריו לפני הריסת הבית. הבית בסרט הוא מקום קטן ומזוהך, ואף שם הסרט הטכני מצביע על כך שגודלו 71 מ"ר בלבד. אולם ככל שהסרט מתקדם וחזי מסתובב בבית, הצופים נכנסים לעולם המלא שהיה בית ילדותו של חזי, ולכן בסיפור המסגרת הוא ישן ואוכל בבית למרות העזובה. הבית הוא המרכז המעצב את אישיותו של הילד והוא המקור לחזור אליו ולהתבונן דרכו. הריסת הבית מסמלת את היפרדות הבן מבית הוריו, אך גם את הגעגוע. במקום ייבנה אמנם בית מפואר עם ג'קוזי וחניה, אולם הבית שהיה שייך לחזי יאבד לנצח.

תהלים - התמונה עם האיור הקבלי הקשור לקריאת פסוקי תהלים שמחזיק אביו של חזי מסמלת תרבות דתית מיסטית שחזי מבטל בהינף יד. הוא טוען כי הטענה שקריאת תהלים עולה בערכה על קיום מצוות היא מניפולציה, וכך מבטל את דברי אביו ופוגע בו. קריאת תהלים מייצגת את אמונתו התמימה של האב, ואילו חזי בוחר בעולם דתי רציונלי ומצטט את הרמב"ם ואת הרב עובדיה יוסף.

מזוזה - מקובל לומר כי תפקיד המזוזה הוא שמירה והגנה על הבית. אביו של חזי מכין עבורו בית מזוזה מבדי ריפוד, וייתכן כי זו המתנה היחידה שהוא נותן לזוג הצעיר לכבוד החתונה, אך חזי מסתייג ממנו ומעדיף את המזוזות שקנתה סבתא של נעה ארוסתו. לימים חזי מצטער על התנהגותו, ולפני הריסת הבית הוא מעביר את המזוזה אל ביתו שלו, כמזכרת להגנה שקיבל מאביו. העברת המזוזה מסמלת את תחושת ההחמצה של חזי ביחס לאביו ואת הניסיון שלו לתקן את דרכיו, גם אם זה כבר מאוחר מדי.

ברכונים - בחתונות רבות נוהגים לחלק לאורחים ברכונים עם ברכת המזון כמזכרת. כיוון שבני הזוג באים מעדות שונות גם נוסח הברכה שלהם שונה, ולכן צריך להדפיס את ברכת המזון פעמיים, מה שמכפיל את העלות. הורי הכלה הם שמשלמים עבור הברכונים, והם מציעים לוותר על הנוסח המזרחי בטענה שבלאו הכי רוב האורחים ישתמשו 'בנוסח הרגיל' - כך הם מכנים את הנוסח שלהם. בהצעה זו הם מביעים למעשה זלזול במסורת המשפחתית של חזי, אך הוא לא מסוגל לסרב להצעה משום שבעל המאה הוא בעל הדעה.

פס הקול

פס הקול נחלק לשני מרכיבים - מוזיקה וקריינות.

המוזיקה בסצנות המתארות את העולם המזרחי בנויה מאלמנטים מזרחיים כמו צלילי עוד וסיטאר, והמוזיקה בסצנות המתארות את העולם האשכנזי בנויה מנעימות אופרה ומצלילי פסנתר. בסיום הסרט, עם הופעת הכתוביות, נשמעת מוזיקה המורכבת משילוב האלמנטים.

2. 'והיה העקוב למישור', ש"י עגנון
3. 'משירי הבן האובד', לאה גולדברג
4. 'הקולנוע הישראלי: מזרח/מערב והפוליטיקה של הייצוג', כרך 1, אלה שוחט, האוניברסיטה הפתוחה

סרטים נוספים בנושא

- 'קזבלן', מנחם גולן, עלילתי, 1973
- 'סוף העולם שמאלה', אבי נשר, עלילתי, 2004
- 'סלאח שבת', אפרים קישון, עלילתי, 1964

סרטי מעלה בנושא

- 'אבא', נועם קידר, עלילתי, 2013
- 'אמא של שבת', ענבר נמדר, עלילתי, 2005

עד אדם הראשון, ושהוציאו לאוויר העולם וסיפק צורכו כל ימי, והעמידו על מתכונתו ושלמות אבריו, ונתן בו נפש יודעת ומשכלת, שאלולי הנפש שחננו הא-ל יהיה כסוס כפרד אין הבין, ויערוך במחשבתו כמה וכמה ראוי לו להיזהר בעבודתו ברוך הוא (ספר החינוך לג).

וַיֹּאמֶר ה' אֶל אֲבֹתָם לֵךְ לֵךְ מֵאַרְצָךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ. וְאָעֲשֶׂךָ לְגוֹי גָדוֹל וְאַבְרָכְךָ וְאֶגְדָּלְךָ שְׁמֶךָ וְהָיָה בְרַכְּךָ (בראשית י"ב, א'-ב').

הרחבה לתחומים נוספים

מקורות להעשרה בנושאים המשיקים לנושאים שבהם עסקנו:

1. 'ניגונים' מלים: פניה ברגשטיין לחן: דוד זהבי
- שתלתם נגונים בי, אמי ואבי נגונים מזמורים שכוחים גרעינים; גרעינים נשאם לבבי עתה הם עולים וצומחים
- עתה הם שולחים פארות בדמי שרשיהם בעורקי שלובים נגוניה, אבי, ושיריך אמי בדפקי נעורים ושבים
- הנה אאזין שיר ערשי הךחוק הביע פי אם אלי בת הנה לי תזהרנה בדמע ושחוק "איכה" דמירות של שבת
- כל הגה יתם וכל צליל יאלם בי קולכם הךחוק כי יהום עיני אעצם והריני אתכם מעל לחשכת התהום

המאחרת היא תוצאה של תחושת ההחמצה של הגיבור. הוא חש כי חזרתו מהווה תיקון ותשובה, אולם פעמים רבות השיבה מאוחרת מדי עבורו ועבור אחרים.

חזי חוזר לבית הוריו, אך הם כבר אינם בחיים ואינם רואים את חזרתו. עבורו יש בחזרה ניסיון תיקון, שכן בגרותו הוא מבין את התנהלותם של הוריו ומסתכל על העבר בגעגוע. הוא גם לוקח באופן פיזי את המזחה שדחה בעבר וקובע אותה בביתו שלו, בתקווה כי ילדיו יהיו מחוברים למורשתו.

הצעות לשאלות ונושאים לדיון

1. מדוע הסרט נקרא '71 מטר מרובע' ולא 'בית הוריי'?
2. למה נבחרו דווקא שני זיכרונות אלה?
3. מדוע בחר הבמאי שלא להכניס את נעה, ארוסתו של חזי, לסרט?
4. מה קיבלתי מבית הוריי?

מושגים שניתן להנחיל

פער עדתי, מוקצה, עלייה לתורה, ברכת המזון.

קישור למקורות יהודיים

כבוד את אביך ואת אמך כאשר צוך ה' אלוהיך, למען יאריך ימך ולמען ייטב לך על האדמה אשר ה' אלוהיך נתן לך (דברים ה', ט"ו).

שלושה שותפין הן באדם: הקדוש ברוך הוא ואביו ואמו. בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אמר הקדוש ברוך הוא: מעלה אני עליהם כאילו דרתי ביניהם וכבודני (קידושין דף ל עמוד ב).

משורשי מצווה זו, שראוי לו לאדם שיכיר ויגמול חסד למי שעשה עמו טובה, ולא יהיה נבל ומתנכר וכפוי טובה, שזו מידה רעה ומאוסה בתכלית לפני א-לוהים ואנשים. ושייתן אל לבו כי האב והאם הם סיבת היותו בעולם, ועל כן באמת ראוי לו לעשות להם כל כבוד וכל תועלת שיוכל, כי הם הביאוהו לעולם, גם יגעו בו כמה יגיעות בקטנותו. וכשיקבע זאת המידה בנפשו יעלה ממנה להכיר טובת הא-ל ברוך הוא, שהוא סיבתו וסיבת כל אבותיו

באדיבות

קרן יורינו • THE YOREINU FOUNDATION

מעלה בית הספר לקולנוע ולטלוויזיה

ע"ש אורי אליצור | ע"ר

www.maale.co.il | 02-6277366

כתיבה: עינת קאפח
עיצוב: צופית צחי

תשע"ט 2019